

ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O AZILU¹

Glava I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim se Zakonom propisuju načela, uvjeti i postupak za odobravanje azila, odobravanje supsidijarne zaštite, odobravanje privremene zaštite, status, prava i obveze tražitelja azila, azilanata, stranaca pod supsidijarnom zaštitom, stranaca pod privremenom zaštitom te uvjeti i postupak za poništenje i prestanak azila, supsidijarne i privremene zaštite.

Ovim se Zakonom u pravni poredak Republike Hrvatske prenose sljedeće direktive Europske unije:

- Direktiva Vijeća 2001/55/EC od 20. lipnja 2001. o minimalnim standardima za dodjelu privremene zaštite u slučaju masovnog priljeva raseljenih osoba te o mjerama za promicanje uravnoteženih napora država članica pri prihvatu i snošenju posljedica prihvata tih osoba, (SL L 212, 7.8.2001.);
- Direktiva Vijeća 2003/9/EZ od 27. siječnja 2003. o uvođenju minimalnih standarda za prihvrat podnositelja zahtjeva za azil, (SL L 31, 6.2.2003.);
- Direktiva Vijeća 2003/86/EZ od 22. rujna 2003. o pravu na spajanje obitelji, (SL L 251, 3.10.2003.);
- Direktiva Vijeća 2005/85/EZ od 1. prosinca 2005. o minimalnim normama koje se odnose na postupke priznavanja i ukidanja statusa izbjeglica u državama članicama, (SL L 326, 13.12.2005.);
- Direktiva 2011/95/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 2011. o standardima za kvalifikaciju državljanina trećih zemalja ili osoba bez državljanstva za ostvarivanje međunarodne zaštite, za jedinstveni status izbjeglica ili osoba koje ispunjavaju uvjete za supsidijarnu zaštitu te za sadržaj odobrene zaštite, (SL L 337, 20.12.2011.).

Ovim se Zakonom uređuje provedba sljedećih uredbi Europske unije:

- Uredba Vijeća (EZ) br. 2725/2000 od 11. prosinca 2000. o osnivanju sustava „Eurodac“ za usporedbu otisaka prstiju za učinkovitu primjenu Dublinske konvencije, (SL L 316, 15.12.2000.) (u daljnjem tekstu: Uredba (EZ) br. 2725/2000);
- Uredba Vijeća (EZ) br. 343/2003 od 18. veljače 2003. o uvođenju kriterija i mehanizama za utvrđivanje države članice odgovorne za razmatranje zahtjeva za azil koji državljanin treće zemlje podnosi u jednoj od država članica, (SL L 50, 25.02.2003.) (u daljnjem tekstu: Uredba (EZ) br. 343/2003);
- Uredba Vijeća (EZ) br. 1560/2003 od 2. rujna 2003. o utvrđivanju detaljnih pravila za primjenu Uredbe (EZ) br. 343/2003 o uvođenju kriterija i mehanizama za utvrđivanje

¹ NN [79/07](#), [88/10](#), [143/13](#), pročišćena verzija

države članice odgovorne za razmatranje zahtjeva za azil koji državljanin treće zemlje podnosi u jednoj od država članica, (SL L 222, 5.9.2003.);

- Uredba Europskog parlamenta i Vijeća (EU) br. 604/2013 od 26. lipnja 2013. o uvođenju kriterija i mehanizama za utvrđivanje države članice odgovorne za ispitivanje zahtjeva za međunarodnu zaštitu podnesenog u jednoj od država članica od strane državljanina treće zemlje ili osobe bez državljanstva, (SL L 180, 29.6.2013.).

Značenje izraza u ovom Zakonu

Članak 2.

Pojedini izrazi, u smislu ovoga Zakona, imaju sljedeće značenje:

Stranac je državljanin treće zemlje koji nema hrvatsko državljanstvo i osoba bez državljanstva.

Izbjeglica je stranac koji se ne nalazi u zemlji svog državljanstva te se zbog osnovanog straha od proganjanja zbog svoje rase, vjere, nacionalnosti, pripadnosti određenoj društvenoj skupini ili političkog mišljenja, ne može ili se zbog tog straha ne želi staviti pod zaštitu te zemlje, odnosno osoba bez državljanstva koja se nalazi izvan zemlje uobičajenog boravišta, a koja se ne može ili se zbog osnovanog straha ne želi vratiti u tu zemlju.

Tražitelj azila je stranac koji podnese zahtjev za azil o kojemu nije donesena izvršna odluka.

Azilant je izbjeglica koji ispunjava uvjete iz članka 4. ovoga Zakona.

Stranac pod supsidijarnom zaštitom je državljanin treće zemlje ili osoba bez državljanstva kojoj je odobrena zaštita iz članka 7. ovoga Zakona.

Stranac pod privremenom zaštitom je državljanin treće zemlje ili osoba bez državljanstva kojoj je odobrena zaštita iz članka 83. ovoga Zakona.

Azil je zaštita kojom se ostvaruje ustavna odredba o pružanju utočišta izbjeglici u Republici Hrvatskoj, na temelju odluke nadležnog tijela o ispunjavanju uvjeta iz članka 4. ovoga Zakona.

Supsidijarna zaštita je zaštita koja se odobrava strancu sukladno odredbi članka 7. ovoga Zakona, a koji ne ispunjava uvjete za odobrenje azila.

Privremena zaštita je zaštita koja se odobrava strancu sukladno odredbi članka 83. ovoga Zakona.

Namjera za podnošenje zahtjeva za azil je verbalno ili pisano izražena volja stranca pred tijelima i institucijama Republike Hrvatske za podnošenje zahtjeva za azil.

Zahtjev za azil je zahtjev kojim stranac traži zaštitu u smislu članka 4. i članka 7. ovoga Zakona.

Dublinski postupak je postupak kojim se provodi Uredba (EZ) br. 343/2003.

Maloljetnik bez pratnje je stranac mlađi od osamnaest godina, koji je ušao u Republiku Hrvatsku bez pratnje odrasle osobe odgovorne za njega sukladno zakonu ili običaju, sve dok se ne stavi pod skrb takve osobe, a uključuje i maloljetnike koji su ostali bez pratnje nakon što su ušli u Republiku Hrvatsku.

Članom obitelji, ako je ta obitelj već postojala u zemlji podrijetla tražitelja azila, azilanta, stranca pod supsidijarnom zaštitom i stranca pod privremenom zaštitom, smatra se:

- bračni ili izvanbračni drug prema propisima Republike Hrvatske, kao i osobe koje su u trajnoj vezi koja se može dokazivati zajedničkim boravkom na istoj adresi u trajanju od najmanje 3 godine te ako je razvidna namjera daljnjeg zajedničkog života,
- maloljetno zajedničko dijete bračnih i izvanbračnih drugova, njihovo maloljetno posvojeno dijete te maloljetno dijete svakog od njih, a koja nisu zasnovala vlastitu obitelj,
- roditelj ili drugi zakonski zastupnik maloljetnog tražitelja azila, azilanta, stranca pod supsidijarnom zaštitom ili stranca pod privremenom zaštitom,
- srodnik u ravnoj lozi, ako se utvrdi da je živio u zajedničkom kućanstvu s tražiteljem azila, azilantom, strancem pod supsidijarnom zaštitom ili strancem pod privremenom zaštitom.

Ranjive skupine su poslovno nesposobne osobe, maloljetnici, starije i nemoćne osobe, teško bolesne osobe, osobe s invaliditetom, trudnice, samohrani roditelji s maloljetnom djecom, osobe s duševnim smetnjama te žrtve trgovanja ljudima, kao i žrtve mučenja, silovanja ili drugog psihičkog, fizičkog i seksualnog nasilja.

Prebivalište je mjesto i adresa u Republici Hrvatskoj na kojoj se osoba trajno nastanila radi ostvarivanja svojih prava i obveza vezanih za životne interese kao što su obiteljski, profesionalni, ekonomski, socijalni, kulturni i drugi interesi.

Boravište je mjesto i adresa u Republici Hrvatskoj gdje osoba privremeno boravi, ali se na toj adresi nije trajno nastanila.

Prihvatište za tražitelje azila (u daljnjem tekstu: Prihvatište) je objekt koji služi kolektivnom smještaju tražitelja azila.

Putna isprava za azilanta je putna isprava za izbjeglice propisana Konvencijom o statusu izbjeglica iz 1951. godine (u daljnjem tekstu: Konvencija iz 1951.).

Zemlja podrijetla je zemlja čije državljanstvo ima stranac ili zemlja u kojoj je osoba bez državljanstva imala svoje ranije uobičajeno boravište. Ako stranac ima više od jednog državljanstva, zemlja podrijetla je svaka zemlja čije državljanstvo ima.

Rasa posebno podrazumijeva boju kože, podrijetlo te pripadnost određenoj etničkoj skupini.

Vjera posebno uključuje teistička, neteistička i ateistička uvjerenja, sudjelovanje ili nesudjelovanje u privatnim ili javnim formalnim vjerskim obredima, bilo samostalno ili u zajednici s drugima, druge vjerske obrede ili izražavanje vjere, ili oblike osobnog ili zajedničkog ponašanja koji se temelje na vjerskom uvjerenju ili iz njega proizlaze.

Nacionalnost posebno podrazumijeva pripadnost grupi ljudi koja je određena po svom kulturnom, etničkom ili jezičnom identitetu, zajedničkom zemljopisnom ili političkom podrijetlu ili odnosom sa stanovništvom neke druge zemlje, a može obuhvatiti i državljanstvo.

Političko mišljenje posebno uključuje mišljenje, stajalište ili uvjerenje o stvarima povezanim s potencijalnim vršiteljima proganjanja iz članka 10. ovoga Zakona te njihove politike ili metode, bez obzira je li tražitelj azila postupao po tom mišljenju, stajalištu ili uvjerenju.

Određena društvena skupina posebno uključuje članove koji imaju zajedničke urođene osobine ili zajedničko podrijetlo koje se ne može izmijeniti, odnosno karakteristike ili uvjerenja, u toj mjeri značajna za njihov identitet ili svijest da se te osobe ne smije prisiliti da ih se odreknu, a ta skupina ima poseban identitet u konkretnoj zemlji jer ju društvo koje ju okružuje smatra različitom. Ovisno o okolnostima u zemlji podrijetla, određena društvena skupina može označavati i skupinu koja se temelji na zajedničkim karakteristikama spolne orijentacije. Spolnom orijentacijom ne mogu se smatrati djela koja se smatraju kaznenim djelima sukladno zakonodavstvu Republike Hrvatske. Značajke vezane za spol **uključujući rodni identitet, moraju se uzeti u obzir za potrebe određivanja pripadnosti određenoj društvenoj skupini ili utvrđivanja osobina takve skupine**, ali one same za sebe ne predstavljaju presumpciju **postojanja** razloga za proganjanje u smislu članka 4. ovoga Zakona.

Ozbiljna nepravda podrazumijeva prijetnju smrtnom kaznom ili smaknućem, mučenje, nečovječno ili ponižavajuće postupanje ili kažnjavanje te ozbiljnu i individualnu prijetnju životu **civilnog stanovništva** zbog proizvoljnog nasilja u situacijama međunarodnog ili unutarnjeg oružanog sukoba.

Sigurna zemlja podrijetla je zemlja u kojoj je stranac boravio prije dolaska u Republiku Hrvatsku kao državljanin te zemlje ili osoba bez državljanstva s posljednjim uobičajenim boravištem u toj zemlji, **ako** na temelju pravnog stanja, primjene propisa unutar demokratskog sustava kao i općenito političkih okolnosti proizlazi da u njoj u cijelosti i dosljedno ne postoje djela proganjanja iz članka 5. ovoga Zakona niti trpljenja ozbiljne nepravde u smislu **podstavka 26. ovoga stavka**.

Sigurna treća zemlja je zemlja u kojoj je stranac boravio prije dolaska u Republiku Hrvatsku, pod uvjetom da je u njoj siguran od proganjanja iz razloga navedenih u članku 4. ovoga Zakona i od trpljenja ozbiljne nepravde, uključujući poštivanje načela iz članka 3. ovoga Zakona te je u njoj u mogućnosti dobiti azil.

Prilikom procjene je li neka zemlja sigurna treća zemlja, osim uvjeta iz stavka 2. točke 1. do 4. ovoga članka, uzet će se u obzir i postojanje **učinkovitog** sustava azila u toj zemlji.

Vlada Republike Hrvatske utvrđuje listu sigurnih zemalja podrijetla i sigurnih trećih zemalja te ih objavljuje u „Narodnim novinama“.

Vlada **Republike Hrvatske** će revidirati navedene liste kada se promijene uvjeti koji određuju zemlju kao sigurnu zemlju podrijetla ili sigurnu treću zemlju.

Zabrana prisilnog udaljenja ili vraćanja („refoulement“)

Članak 3.

Nije dopušteno prisilno udaljiti ili na bilo koji način vratiti stranca u zemlju u kojoj bi njegov život ili sloboda bili ugroženi zbog rasne, vjerske ili nacionalne pripadnosti, pripadnosti određenoj društvenoj skupini ili zbog političkog mišljenja ili u zemlju u kojoj bi mogao biti podvrgnut mučenju, nečovječnom ili ponižavajućem postupanju ili kažnjavanju.

Stranca kojemu je odobren azil ili supsidijarna zaštita može se prisilno udaljiti ili vratiti u drugu zemlju ako predstavlja opasnost za nacionalnu sigurnost ili je pravomoćno osuđen za teško kazneno djelo te ako predstavlja opasnost za javni poredak, a time se ne narušava načelo iz stavka 1. ovoga članka.

Azil

Članak 4.

U Republici Hrvatskoj odobrit će se azil strancu koji se ne nalazi u zemlji svog državljanstva ili osobi bez državljanstva koja se nalazi izvan zemlje uobičajenog boravišta, a koja se zbog osnovanog straha od proganjanja zbog svoje rase, vjere, nacionalnosti, pripadnosti određenoj društvenoj skupini ili političkog mišljenja ne može, ili se zbog tog straha ne želi staviti pod zaštitu te zemlje.

Djela proganjanja

Članak 5.

Djela koja se smatraju proganjanjem iz razloga navedenih u članku 4. ovoga Zakona moraju biti:

1. dovoljno ozbiljna po svojoj prirodi ili ponavljanju da predstavljaju ozbiljno kršenje osnovnih ljudskih prava, osobito prava koja ne mogu biti ograničena prema članku 15. stavku 2. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, **ili**
2. skup različitih mjera, uključujući i kršenje ljudskih prava, koje su dovoljno ozbiljne da, u cjelini, mogu utjecati na pojedinca na način iz točke 1. ovoga stavka.

Djela proganjanja iz stavka 1. ovoga članka, između ostalog, mogu biti:

1. fizičko ili mentalno nasilje, uključujući i seksualno nasilje,
2. zakonske, administrativne, policijske i/ili sudske mjere koje su diskriminirajuće ili koje se provode na diskriminirajući način,
3. sudski progon ili kažnjavanje koje je nerazmjerno ili diskriminirajuće,

4. uskraćivanje sudske pomoći,
5. sudski progon ili kažnjavanje radi odbijanja obavljanja vojne službe prilikom sukoba, kada bi obavljanje vojne službe uključivalo kaznena djela ili radnje koje potpadaju pod razloge isključenja navedene u članku 6. i 8. ovoga Zakona,
6. djela koja su po svojoj prirodi specifično vezana uz spol ili djecu.

Između razloga za proganjanje i djela proganjanja mora postojati povezanost, kao i nepostojanje zaštite protiv tih djela.

Prilikom procjene strahuje li tražitelj azila osnovano od proganjanja, nije važno posjeduje li tražitelj azila stvarno rasne, religijske, nacionalne, društvene ili političke karakteristike koje izazivaju proganjanje, **ako** mu počinitelj proganjanja pripisuje takve karakteristike.

Razlozi za isključenje

Članak 6.

Azil se neće odobriti strancu **ako** postoje ozbiljni razlozi na temelju kojih se smatra da je počinio, poticao ili na drugi način sudjelovao u izvršenju:

1. zločina protiv mira, ratnog zločina ili zločina protiv čovječnosti utvrđenog odredbama međunarodnih akata,
2. teškog nepolitičkog kaznenog djela izvan Republike Hrvatske, a prije njegovog dolaska u Republiku Hrvatsku, uključujući i naročito okrutna postupanja čak i ako su počinjena s navodnim političkim ciljem,
3. djela koja su u suprotnosti s ciljevima i načelima Ujedinjenih naroda, kao što je istaknuto u Preambuli i članku 1. i 2. Povelje Ujedinjenih naroda.

Azil se neće odobriti strancu koji već uživa zaštitu ili prima pomoć tijela ili agencija Ujedinjenih naroda, osim UNHCR-a.

Ako zaštita ili pomoć iz stavka 2. ovoga članka prestane iz bilo kojeg razloga na koji stranac nije imao utjecaja, odobrit će mu se azil.

Azil se neće odobriti strancu kojem nadležna tijela Republike Hrvatske priznaju ista prava i obveze kao hrvatskom državljaninu.

U svrhu zaštite nacionalne sigurnosti, u slučaju postojanja opravdane sumnje koja upućuje na počinjenje djela iz stavka 1. ovoga članka, nadležna sigurnosno-obavještajna agencija obaviti će razgovor s tražiteljem azila te dostaviti Ministarstvu svoje mišljenje.

Supsidijarna zaštita

Članak 7.

Supsidijarna zaštita odobrit će se strancu koji ne ispunjava uvjete za odobrenje azila, a za kojeg postoje opravdani razlozi koji ukazuju da će se, **ako** se vrati u zemlju podrijetla, suočiti

sa stvarnim rizikom trpljenja ozbiljne nepravde i koji nije u mogućnosti, ili se zbog takvog rizika ne želi staviti pod zaštitu te zemlje.

Razlozi za isključenje supsidijarne zaštite

Članak 8.

Supsidijarna zaštita neće se odobriti strancu ako:

1. postoje ozbiljni razlozi na temelju kojih se smatra da je počinio, poticao ili na drugi način sudjelovao u izvršenju:
 - zločina protiv mira, ratnog zločina ili zločina protiv čovječnosti utvrđenog odredbama međunarodnih akata,
 - teškog kaznenog djela,
 - djela koja su u suprotnosti s ciljevima i načelima Ujedinjenih naroda, kao što je istaknuto u Preambuli i članku 1. i 2. Povelje Ujedinjenih naroda,
2. predstavlja opasnost za **pravni poredak i nacionalnu sigurnost** Republike Hrvatske.

Teškim kaznenim djelom u smislu stavka 1. točke 1. podstavka 2. ovoga članka smatra se kazneno djelo za koje se prema zakonodavstvu Republike Hrvatske može izreći kazna zatvora u trajanju od 5 godina i duže.

Supsidijarna zaštita neće se odobriti i strancu koji je počinio kazneno djelo prije ulaska u Republiku Hrvatsku za koje je u Republici Hrvatskoj propisana kazna zatvora, a koji je napustio zemlju podrijetla samo radi izbjegavanja kazne propisane u toj zemlji.

U svrhu zaštite nacionalne sigurnosti, u slučajevima postojanja opravdane sumnje koja upućuje na počinjenje **djela** iz stavka 1. ovoga članka, nadležna sigurnosno-obavještajna agencija obaviti će razgovor s tražiteljem azila te dostaviti Ministarstvu svoje mišljenje.

Načelo "sur place"

Članak 9.

Osnovani strah od proganjanja ili stvarni rizik od trpljenja ozbiljne nepravde može se temeljiti na:

- događajima koji su se dogodili nakon što je tražitelj azila napustio zemlju podrijetla,
- aktivnostima tražitelja azila nakon što je napustio zemlju podrijetla, osobito kada se ustanovi da predstavljaju izražavanje i nastavak uvjerenja i orijentacije koje je imao u zemlji podrijetla.

Počinitelji proganjanja ili ozbiljne nepravde

Članak 10.

Proganjanje u smislu članka 4. ovoga Zakona i ozbiljnu nepravdu mogu provoditi:

- državna tijela,
- stranke ili organizacije koje kontroliraju državu ili važan dio državnog područja,
- nedržavni subjekti, **ako** se dokaže da država ili stranke, odnosno organizacije koje kontroliraju važan dio državnog područja, uključujući i međunarodne organizacije, nisu u mogućnosti ili ne žele pružiti zaštitu od proganjanja ili ozbiljne nepravde.

Davatelji zaštite u zemlji podrijetla

Članak 11.

Zaštitu od proganjanja u smislu članka 4. ovoga Zakona kao i od trpljenja ozbiljne nepravde, u zemlji podrijetla, pod uvjetom da su spremna i sposobna, mogu pružiti:

- državna tijela,
- stranke te nacionalne ili međunarodne organizacije koje kontroliraju državu ili važan dio državnog područja.

Pružanje zaštite iz stavka 1. ovoga članka podrazumijeva poduzimanje odgovarajućih mjera u cilju sprječavanja proganjanja, odnosno trpljenja ozbiljne nepravde, između ostalog, primjenom učinkovitog pravnog sustava za otkrivanje, progon i kažnjavanje djela koja čine proganjanje ili ozbiljnu nepravdu i pristup tražitelja azila takvoj zaštiti.

Pružanje zaštite iz stavka 2. ovoga članka mora biti učinkovito i trajne naravi.

Tijela nadležna za odlučivanje o zahtjevu

Članak 12.

O zahtjevu za azil odlučuje Ministarstvo unutarnjih poslova (u daljnjem tekstu: Ministarstvo).

Protiv odluke Ministarstva može se pokrenuti upravni spor pred upravnim sudom.

Članci 13.-19.

prestali važiti 31. 3. 2012.

Podnošenje zahtjeva za azil

Članak 20.

Zahtjev za azil podnosi se u Prihvatištu, osim u slučaju iz članka 20.a i 67. ovoga Zakona.

Namjeru za podnošenje zahtjeva za azil stranac može izraziti prilikom obavljanja granične kontrole na graničnom prijelazu.

Ako se stranac već nalazi na području Republike Hrvatske, namjeru za podnošenje zahtjeva za azil može izraziti u policijskoj upravi, odnosno policijskoj postaji.

Na stranca koji se, bez opravdanog razloga, nakon što je izrazio namjeru za podnošenje zahtjeva za azil, ne javi u Prihvatište u roku koji mu odredi nadležno tijelo ili napusti Prihvatište bez da o tome obavijesti Ministarstvo ili pribavi suglasnost Ministarstva, primijenit će se odredbe Zakona o strancima.

Stranac za kojim je izdan Europski uhidbeni nalog ili za kojim je raspisana međunarodna potraga, odnosno stranac koji se nalazi na izdržavanju kazne zatvora, namjeru za podnošenje zahtjeva za azil može izraziti sudu pred kojim se vodi postupak ili instituciji u kojoj je smješten.

O izraženoj namjeri za podnošenje zahtjeva za azil iz stavka 5. ovoga članka, sud ili institucija u kojoj je stranac smješten dužni su u što kraćem roku obavijestiti Ministarstvo.

O podnesenom zahtjevu za azil stranca iz stavka 5. ovoga članka, Ministarstvo će obavijestiti nadležno pravosudno tijelo u roku od 3 dana od podnošenja zahtjeva.

Članak 20.a

Postupak povodom zahtjeva za azil tražitelja azila za kojeg je izdan Europski uhidbeni nalog i za kojeg je donesena odluka o izručenju/predaji ne sprječava izručenje/predaju drugoj državi članici ili međunarodnom kaznenom sudu.

Postupak povodom zahtjeva za azil tražitelja azila za kojim je raspisana međunarodna potraga i za kojeg je donesena odluka o izručenju ne sprječava izručenje/predaju trećoj zemlji, ako se odlukom o izručenju neće prekršiti zabrana prisilnog udaljenja ili vraćanja („refoulement“).

Postupak izručenja/predaje tražitelja azila za kojim je raspisana međunarodna potraga i za kojeg je donesena odluka o izručenju/predaji zemlji podrijetla prekida se do pravomoćnosti odluke po zahtjevu za azil.

Nezakoniti ulazak u Republiku Hrvatsku

Članak 21.

Stranac koji je nezakonito ušao u Republiku Hrvatsku, a došao je izravno s područja na kojem je proganjan u smislu članka 4. i 7. ovoga Zakona, neće se kazniti zbog nezakonitog

ulaska ili boravka, **ako** bez odgode podnese zahtjev za azil i ako predoči valjane razloge svog nezakonitog ulaska ili boravka.

Pomoć podnositelju zahtjeva

Članak 22.

Strancu koji izrazi namjeru za podnošenje zahtjeva za azil omogućit će se da što prije podnese zahtjev za azil.

Ministarstvo će obavijestiti tražitelja azila o načinu provođenja postupka za odobrenje azila, o pravima i obvezama koje ima u tom postupku te o mogućnosti dobivanja besplatne pravne pomoći i mogućnosti obraćanja predstavnicima UNHCR-a i drugih organizacija koje se bave zaštitom prava izbjeglica, na materinskom jeziku tražitelja azila ili na jeziku za koji se opravdano pretpostavlja da može komunicirati, u roku od 15 dana od dana podnošenja zahtjeva.

Suradnja s Uredom UNHCR-a

Članak 23.

O pitanjima koja se odnose na tražitelje azila, azilante, strance pod supsidijarnom zaštitom i strance pod privremenom zaštitom nadležna državna tijela surađuju s Uredom UNHCR- a.

Ministarstvo će na zahtjev Ureda UNHCR-a dostaviti podatke o:

1. tražiteljima azila, azilantima, strancima pod supsidijarnom zaštitom i strancima pod privremenom zaštitom u Republici Hrvatskoj,
2. primjeni Konvencije iz 1951. i ostalih međunarodnih dokumenata koji se odnose na izbjeglice,
3. zakonima i ostalim propisima koji se primjenjuju ili su u izradi, a odnose se na izbjeglice.

Ministarstvo će, uz dostavljenu suglasnost tražitelja azila, omogućiti UNHCR-u pristup informacijama o pojedinačnim zahtjevima za azil, tijekom postupka i odlukama donesenim u postupku azila.

Jezik u postupku

Članak 24.

Ako tražitelj azila ne razumije jezik na kojemu se vodi postupak, osigurat će mu se prevoditelj za jezik za koji se opravdano pretpostavlja da ga razumije i na kojem može komunicirati.

Ako je moguće, tražitelju azila će se, na njegov zahtjev, ili ako postoje posebni razlozi, osigurati prevoditelj istog spola.

Prevoditelj ne smije otkrivati podatke koje dozna tijekom postupka azila, sukladno propisima o zaštiti podataka.

Maloljetnici

Članak 25.

Zahtjev za azil za maloljetnika podnosi zakonski zastupnik.

Iznimno od stavka 1. ovoga članka, maloljetnik stariji od 16 godina zahtjev za azil može podnijeti u svoje ime.

Prilikom provedbi odredaba ovoga Zakona uzet će se u obzir najbolji interes maloljetnika.

Maloljetnici bez pratnje

Članak 26.

Maloljetniku bez pratnje koji traži azil te maloljetniku bez pratnje kojem se odobri zaštita na temelju odredaba ovoga Zakona, tijelo nadležno za poslove socijalne skrbi imenovat će skrbnika.

Iznimno od stavka 1. ovoga članka, maloljetniku bez pratnje starijem od 16 godina koji je u braku neće se imenovati skrbnik.

Ministarstvo će poduzeti potrebne mjere u cilju pronalaženja roditelja maloljetnika. Zahtjev za azil maloljetnika bez pratnje rješava se u najkraćem mogućem roku.

Nemogućnost samostalnog sudjelovanja u postupku

Članak 27.

Strancu koji izrazi namjeru za podnošenje zahtjeva za azil ili tražitelju azila, koji nije u mogućnosti shvatiti značenje postupka zbog privremenih ili trajnih duševnih smetnji ili bolesti, na prijedlog tijela koje vodi postupak i na temelju medicinske dokumentacije, nadležni centar za socijalnu skrb imenovat će posebnog skrbnika.

Prikupljanje osobnih podataka

Članak 28.

Ministarstvo i upravni sud mogu, radi provođenja odredaba ovoga Zakona, zatražiti osobne podatke od tražitelja azila.

Ministarstvo i upravni sud mogu, i bez suglasnosti tražitelja azila, prikupljati podatke iz stavka 1. ovoga članka od tijela javne vlasti te pravnih i fizičkih osoba u Republici Hrvatskoj ako je to:

- u interesu tražitelja azila,

- zakonom ili drugim propisom dopušteno, ili
- potrebno radi provjere podataka o tražitelju azila.

Tijela i osobe iz stavka 2. ovoga članka, koji raspolažu podacima koji se odnose na tražitelja azila, dužni su dati te podatke na zahtjev Ministarstva i upravnog suda.

Nadležno tijelo neće prikupljati podatke o tražitelju azila od zemlje njegovog podrijetla, **ako** bi prikupljanje takvih podataka moglo ugroziti fizički integritet tražitelja azila i članova njegove obitelji koji su zajedno s njim podnijeli zahtjev za azil, odnosno slobodu i sigurnost članova obitelji koji žive u zemlji podrijetla.

Osobni i drugi podaci prikupljeni tijekom postupka azila, osobito činjenica da je zahtjev za azil podnesen, predstavljaju službeno neobjavljive podatke te se ne smiju dostaviti zemlji podrijetla tražitelja azila ili drugim tijelima koja ne sudjeluju u postupku.

Iznimno **od stavka 5.** ovoga članka, za stranca čiji je zahtjev za azil okončan negativnom odlukom, mogu se zemlji podrijetla ili drugoj zemlji koja ga pristane prihvatiti dati podaci o imenu i prezimenu, datumu rođenja, spolu, državljanstvu, članovima obitelji, ispravama koje je izdala zemlja podrijetla, zadnjoj adresi u zemlji podrijetla te otisci prstiju i fotografije.

Prikupljanje i korištenje podataka iz ovoga članka provodi se sukladno propisima kojima se uređuje područje zaštite osobnih podataka.

U svrhu provedbe Uredbe (EZ) br. 343/2003 i Uredbe (EZ) br. 2725/2000 podaci o podnositelju zahtjeva za azil mogu se razmjenjivati s državama članicama Europskog gospodarskog prostora.

Glava II.

PRAVA I OBVEZE TRAŽITELJA AZILA, AZILANTA I STRANCA POD SUPSIDIJARNOM ZAŠTITOM

PRAVA I OBVEZE TRAŽITELJA AZILA

Članak 29.

Tražitelj azila ima pravo na:

- boravak i slobodu kretanja u Republici Hrvatskoj,
- osiguranje odgovarajućih materijalnih uvjeta za život i smještaj,
- zdravstvenu zaštitu,
- osnovno i srednje **obrazovanje**,
- besplatnu pravnu pomoć,
- humanitarnu pomoć,
- slobodu vjeroispovijesti i vjerskog odgoja djece,

- rad.

Odgovarajući materijalni uvjeti za život i smještaj uključuju smještaj iz članka 38. ovoga Zakona, hranu i odjeću osiguranu u naravi te novčanu pomoć iz članka 33. ovoga Zakona.

Tražitelj azila ima pravo i na informacije o pravima, obvezama i postupku azila sukladno članku 22. ovoga Zakona te pravo na isprave sukladno članku 76. ovoga Zakona.

U ostvarivanju prava iz stavka 1. ovoga članka, vodit će se računa o posebnim potrebama pripadnika ranjivih skupina ako se individualnom procjenom utvrdi postojanje takvih potreba tražitelja azila.

Stranac kojemu je donesena izvršna odluka u smislu Uredbe (EZ) br. 343/2003 ima prava iz ovog članka do izvršenja transfera u odgovornu državu članicu Europskog gospodarskog prostora.

Pravo na boravak i slobodu kretanja tražitelja azila

Članak 30.

Tražitelj azila ima pravo na boravak u Republici Hrvatskoj od dana podnošenja zahtjeva za azil do izvršnosti odluke kojom je zahtjev riješen.

Članovi obitelji tražitelja azila, koji su došli zajedno s tražiteljem azila u Republiku Hrvatsku, imaju pravo na boravak sukladno stavku 1. ovoga članka.

Tražitelj azila ima slobodu kretanja u Republici Hrvatskoj, osim ako mu kretanje nije ograničeno iz razloga navedenih u članku 74. stavku 1. ovoga Zakona.

Zdravstvena zaštita

Članak 31.

Zdravstvena zaštita tražitelja azila obuhvaća hitnu medicinsku pomoć.

Tražitelju azila koji je bio izložen mučenju, silovanju ili drugim teškim oblicima nasilja kao i tražitelju azila sa specifičnim potrebama pružit će se nužan tretman vezan uz specifično stanje odnosno posljedice prouzročene navedenim djelima.

Zdravstvenu zaštitu iz stavka 1. i 2. ovoga članka tražitelj azila ostvaruje sukladno odredbama propisa kojima se uređuje područje zdravstvene zaštite stranaca u Republici Hrvatskoj.

Troškovi zdravstvene zaštite iz stavka 1. ovoga članka isplaćuju se iz državnog proračuna s pozicije ministarstva nadležnog za poslove zdravstva.

Obrazovanje maloljetnog tražitelja azila

Članak 32.

Pravo na osnovno i srednje **obrazovanje** maloljetni tražitelj azila ostvaruje pod istim uvjetima kao hrvatski državljanin.

Pravo iz stavka 1. ovoga članka tražitelju azila omogućit će se u roku od tri mjeseca od dana podnošenja zahtjeva za azil, odnosno u roku od godine dana ako je na temelju procjene stručnog tima škole u svakom individualnom slučaju utvrđeno da tražitelj azila ne poznaje hrvatski jezik dovoljno za pristup redovnoj nastavi.

Obrazovanje tražitelja azila može biti organizirano i u Prihvatilištu.

Novčana pomoć

Članak 33.

Tražitelj azila ima pravo na novčanu pomoć, osim ako je u radnom odnosu i ostvaruje primanja dovoljna za osiguravanje odgovarajućeg životnog standarda, odnosno ako posjeduje novčana sredstva ili su mu novčana sredstva osigurana na drugi način.

Visinu novčane pomoći odredit će tijelo nadležno za poslove socijalne skrbi.

Besplatna pravna pomoć tražiteljima azila

Članak 34.

Besplatna pravna pomoć obuhvaća:

- pomoć u sastavljanju tužbe i
- zastupanje pred upravnim sudom.

Pomoć iz stavka 1. ovoga članka mogu pružati odvjetnici i pravnici iz udruga registriranih za pružanje pravne pomoći u ministarstvu nadležnom za poslove pravosuđa.

Pravo na besplatnu pravnu pomoć ima tražitelj azila koji ne posjeduje dostatna novčana sredstva ili stvari veće vrijednosti.

Ako tražitelj azila posjeduje dostatna novčana sredstva ili stvari veće vrijednosti, upravni sud će u presudi odrediti da troškove pravne pomoći snosi tražitelj azila.

Pravna pomoć iz stavka 1. ovoga članka pruža se na zahtjev tražitelja azila. Troškove besplatne pravne pomoći koja se pruža sukladno odredbama ovoga Zakona snosi Ministarstvo.

Ministar nadležan za unutarnje poslove propisat će postupak ostvarivanja i isplate troškova besplatne pravne pomoći i tarifu pruženih usluga pravne pomoći propisane odredbama ovoga Zakona.

Humanitarna pomoć

Članak 35.

Tražitelj azila može primati razne oblike humanitarne pomoći.

Rad tražitelja azila

Članak 36.

Pravo na rad tražitelj azila stječe po isteku godine dana od dana podnošenja zahtjeva za azil ako postupak azila nije okončan.

Tražitelj azila iz stavka 1. ovoga članka može raditi u Republici Hrvatskoj bez dozvole za boravak i rad ili potvrde o prijavi rada do izvršnosti odluke kojom je zahtjev za azil riješen.

Obveze tražitelja azila

Članak 37.

Tražitelj azila i stranac kojemu je donesena izvršna odluka u smislu Uredbe (EZ) br. 343/2003 dužni su:

- poštivati Ustav, zakone i druge propise Republike Hrvatske,
- poštivati Kućni red Prihvatilišta,
- surađivati s nadležnim državnim tijelima Republike Hrvatske te postupati po njihovim mjerama i uputama,
- odazvati se pozivu Ministarstva i surađivati tijekom cijelog postupka azila,
- javiti promjenu boravišta Ministarstvu u roku od 3 dana od dana promjene,
- pridržavati se uputa i mjera Ministarstva o ograničenju slobode kretanja,
- podvrgnuti se zdravstvenom pregledu, tonskom snimanju saslušanja, uzimanju otisaka prstiju, fotografiranju te drugim radnjama radi utvrđivanja identiteta,
- ostati na području Republike Hrvatske za vrijeme trajanja postupka azila,
- dati na pregled stvari i predmete koje unosi u Prihvatilište.

U svrhu utvrđivanja identiteta i primjene Uredbe (EZ) br. 343/2003 i Uredbe (EZ) br. 2725/2000, stranac koji je izrazio namjeru za podnošenje zahtjeva za azil dužan je podvrgnuti se uzimanju otisaka prstiju i fotografiranju. U slučaju odbijanja davanja otisaka prstiju i fotografiranja, prema strancu će se postupati sukladno odredbama Zakona o strancima.

U slučaju privremene nemogućnosti uzimanja otisaka prstiju zbog medicinskih ili drugih razloga, tražitelju azila otisci prstiju uzet će se naknadno, po prestanku razloga zbog kojih mu ranije nije bilo moguće uzeti otiske prstiju.

Smještaj tražitelja azila

Članak 38.

Za vrijeme trajanja postupka azila tražitelj azila ima pravo na smještaj u Prihvatilištu.

Tražitelj azila može o svom trošku boraviti na bilo kojoj adresi u Republici Hrvatskoj uz prethodnu suglasnost Ministarstva.

Tražitelj azila koji posjeduje sredstva za održavanje ili je zaposlen, a ne podmiruje troškove smještaja u Prihvatilištu, izgubit će pravo na smještaj iz stavka 1. ovoga članka.

Visinu troškova smještaja u Prihvatilištu odredit će odlukom ministar nadležan za unutarnje poslove.

Prihvatilište za tražitelje azila

Članak 39.

Prihvatilište je ustrojeno Uredbom o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva.

Hrvatski crveni križ, UNHCR i druge organizacije koje se bave zaštitom prava izbjeglica ili humanitarnim radom mogu u Prihvatilištu provoditi odgojne, obrazovne i slične programe te pružati druge oblike pomoći, uz prethodnu suglasnost Ministarstva.

Tražiteljima azila smještenim u Prihvatilištu osigurat će se prehrana i osnovne higijenske potreštine.

Pravila boravka u Prihvatilištu određuju se Kućnim redom.

Kućni red Prihvatilišta donosi ministar nadležan za unutarnje poslove.

PRAVA I OBVEZE AZILANTA I STRANCA POD SUPSIDIJARNOM ZAŠTITOM

Članak 40.

Status azilanta, odnosno status stranca pod supsidijarnom zaštitom stječe se danom uručenja rješenja o odobrenju azila ili supsidijarne zaštite.

Azilant i stranac pod supsidijarnom zaštitom imaju pravo na:

- boravak u Republici Hrvatskoj,

- smještaj,
- rad,
- zdravstvenu zaštitu,
- obrazovanje,
- slobodu vjeroispovijesti i vjerskog odgoja djece,
- besplatnu pravnu pomoć,
- socijalnu skrb,
- spajanje obitelji,
- održavanje jedinstva obitelji,
- pomoć pri integraciji u društvo.

U roku od 15 dana od dana odobravanja statusa Ministarstvo će, azilantu ili strancu pod supsidijarnom zaštitom, na jeziku za koji se opravdano pretpostavlja da na njemu može komunicirati, pružiti opće informacije o pravima i obvezama koje stječe odobrenjem azila ili supsidijarne zaštite.

Pravo na boravak

Članak 41.

Pravo na boravak u Republici Hrvatskoj utvrđuje se rješenjem o odobrenju azila ili rješenjem o odobrenju supsidijarne zaštite, a dokazuje se **dozvolom boravka za azilanta, odnosno stranca pod supsidijarnom zaštitom.**

Rješenje iz stavka 1. ovoga članka ukinut će se u dijelu koji se odnosi na odobrenje prava na boravak u Republici Hrvatskoj, sukladno odredbama Zakona o općem upravnom postupku, ako se azilant ili stranac pod supsidijarnom zaštitom iseli iz Republike Hrvatske ili neprekidno boravi u inozemstvu duže od godine dana, a da o tome prethodno nije obavijestio Ministarstvo.

Pravo na smještaj

Članak 42.

Azilantu i strancu pod supsidijarnom zaštitom osigurava se smještaj najduže 2 godine od dana izvršnosti odluke kojom se odobrava azil, odnosno supsidijarna zaštita.

Pravo na smještaj izgubit će azilant, odnosno stranac pod supsidijarnom zaštitom koji odbije smještaj iz stavka 1. ovoga članka.

Nakon isteka roka iz stavka 1. ovoga članka, azilant i stranac pod supsidijarnom zaštitom ima pravo na smještaj pod jednakim uvjetima kao i drugi stranac kojem je odobren boravak sukladno propisima kojima se regulira boravak stranca u Republici Hrvatskoj.

Troškovi smještaja iz stavka 1. ovoga članka isplaćuju se iz državnog proračuna s pozicije ministarstva nadležnog za poslove socijalne skrbi.

Pravo na rad

Članak 43.

Azilant i stranac pod supsidijarnom zaštitom mogu raditi u Republici Hrvatskoj **bez dozvole za boravak i rad ili potvrde o prijavi rada.**

Azilant i stranac pod supsidijarnom zaštitom ostvaruju pravo na obrazovanje odraslih vezano uz zaposlenje, stručno usavršavanje i stjecanje praktičnog radnog iskustva pod istim uvjetima kao i hrvatski državljanin.

Pravo na zdravstvenu zaštitu

Članak 44.

Azilant i stranac pod supsidijarnom zaštitom ostvaruju pravo na zdravstvenu zaštitu u istom opsegu kao i osiguranik obveznog zdravstvenog osiguranja u Republici Hrvatskoj.

Troškovi zdravstvene zaštite osoba iz stavka 1. ovoga članka isplaćuju se iz državnog proračuna s pozicije ministarstva nadležnog za poslove zdravstva.

Pravo na obrazovanje

Članak 45.

Azilant i stranac pod supsidijarnom zaštitom ima pravo na osnovno, srednje i visoko **obrazovanje** pod istim uvjetima kao i hrvatski državljanin u skladu s posebnim propisima.

Azilant i stranac pod supsidijarnom zaštitom ostvaruju pravo na obrazovanje odraslih sukladno propisima kojima se regulira obrazovanje odraslih pod istim uvjetima kao i hrvatski državljanin.

Azilant i stranac pod supsidijarnom zaštitom ostvaruju pravo na priznavanje inozemnih obrazovnih kvalifikacija pod istim uvjetima kao i hrvatski državljanin.

Za azilanta i stranca pod supsidijarnom zaštitom koji iz opravdanih razloga nisu u mogućnosti dostaviti potrebnu dokumentaciju kojom dokazuju inozemnu kvalifikaciju provest će se procjena ranije stečenih kompetencija („prior learning“). Procjenu ranije stečenih kompetencija azilanta i stranca pod supsidijarnom zaštitom provest će nadležna tijela sukladno Zakonu o reguliranim profesijama i priznavanju inozemnih stručnih kvalifikacija.

Odluka o odbijanju zahtjeva za priznavanje inozemnih stručnih kvalifikacija ne može se temeljiti isključivo na činjenici da ne postoje službeni dokumenti kojima se dokazuje određena inozemna stručna kvalifikacija.

Pravo na slobodu vjeroispovijesti

Članak 46.

Azilantu i strancu pod supsidijarnom zaštitom jamči se sloboda življenja i odgoja djece u skladu s njegovim vjerskim uvjerenjima.

Besplatna pravna pomoć

Članak 47.

Besplatna pravna pomoć azilantu i strancu pod supsidijarnom zaštitom obuhvaća:

- pomoć u sastavljanju tužbe i
- zastupanje pred upravnim sudom u slučaju prestanka ili poništenja azila, odnosno supsidijarne zaštite.

Pravo na besplatnu pravnu pomoć iz stavka 1. ovoga članka ima azilant ili stranac pod supsidijarnom zaštitom koji ne posjeduje dostatna novčana sredstva ili stvari veće vrijednosti.

Pomoć iz stavka 1. ovoga članka mogu pružati odvjetnici i pravnici iz udruga registriranih za pružanje pravne pomoći u ministarstvu nadležnom za poslove pravosuđa.

Pravo na spajanje obitelji

Članak 48.

Maloljetna djeca azilanta koja nisu zasnovala vlastitu obitelj slijede pravni položaj zakonskog zastupnika kojem je odobren azil.

Članovima obitelji azilanta, koji nisu navedeni u stavku 1. ovoga članka, boravak se regulira sukladno odredbama Zakona o strancima.

Pravo na spajanje obitelji azilanta s bračnim drugom odobrit će se ako je brak zaključen, odnosno izvanbračna zajednica postojala prije podnošenja zahtjeva za azil u Republici Hrvatskoj.

Boravak u svrhu spajanja obitelji stranca pod supsidijarnom zaštitom odobrit će se članu obitelji koji je zajedno sa strancem pod supsidijarnom zaštitom došao u Republiku Hrvatsku, a nije podnio zahtjev za azil ili mu nije odobrena zaštita.

Dijete stranca pod supsidijarnom zaštitom rođeno na području Republike Hrvatske, slijedi pravni položaj zakonskog zastupnika.

Pravo na spajanje obitelji osoba iz stavka 1.-4. ovoga članka nema član obitelji kod kojeg postoje razlozi za isključenje iz članka 6. i 8. ovoga Zakona te iz razloga zaštite nacionalne sigurnosti i pravnog poretka Republike Hrvatske.

Rješenje o odobrenju azila iz stavka 1. ovoga članka, odnosno supsidijarne zaštite iz stavka 5. ovoga članka donosi tijelo koje odlučuje o zahtjevu za azil.

U slučaju spajanja obitelji azilanta i stranca pod supsidijarnom zaštitom, koje se provodi sukladno odredbama ovoga Zakona ili Zakona o strancima, za osobu koja ne može pribaviti službene dokumente kojima dokazuje određeni obiteljski odnos, uzet će se u obzir okolnosti na temelju kojih se može procijeniti postoji li takav odnos. Odluka o odbijanju zahtjeva za spajanje obitelji ne može se temeljiti isključivo na činjenici da ne postoje službeni dokumenti kojima se dokazuje određeni obiteljski odnos.

Pravo na socijalnu skrb

Članak 49.

Azilant i stranac pod supsidijarnom zaštitom ima pravo na socijalnu skrb sukladno propisima kojima se uređuje područje socijalne skrbi hrvatskih državljana.

Pomoć pri uključivanju u društvo

Članak 50.

Radi uključivanja u hrvatsko društvo, azilantu i strancu pod supsidijarnom zaštitom omogućit će se učenje hrvatskog jezika, povijesti i kulture.

Program učenja hrvatskog jezika, povijesti i kulture za azilante i strance pod supsidijarnom zaštitom radi uključivanja u hrvatsko društvo te način i uvjete njegove provedbe donosi ministar nadležan za poslove obrazovanja.

Azilant i stranac pod supsidijarnom zaštitom obvezni su pohađati upisani tečaj hrvatskog jezika, povijesti i kulture.

U slučaju neispunjenja obveze iz stavka 3. ovoga članka, azilant i stranac pod supsidijarnom zaštitom nadoknadit će troškove tečaja.

Troškovi aktivnosti iz stavka 1. ovoga članka isplaćuju se iz državnog proračuna s pozicije ministarstva nadležnog za poslove obrazovanja.

Jedinstvo obitelji i prava člana obitelji azilanta i stranca pod supsidijarnom zaštitom

Članak 51.

Azilantu, odnosno strancu pod supsidijarnom zaštitom i članovima njegove obitelji koji zakonito borave u Republici Hrvatskoj osigurat će se jedinstvo obitelji.

Član obitelji azilanta, odnosno član obitelji stranca pod supsidijarnom zaštitom koji zakonito boravi u Republici Hrvatskoj ostvaruje ista prava kao i azilant, odnosno stranac pod supsidijarnom zaštitom, sukladno odredbama članka 41. do 50. ovoga Zakona.

Obveze azilanta i stranca pod supsidijarnom zaštitom

Članak 52.

Azilant i stranac pod supsidijarnom zaštitom **dužan je:**

- poštivati Ustav, zakone i druge propise Republike Hrvatske,
- **u roku od 15 dana prijaviti prebivalište ili boravište.**

Glava III. POSTUPOVNE ODREDBE

Početak postupka

Članak 53.

Postupak azila započinje podnošenjem zahtjeva za azil.

Zahtjev za azil podnosi se usmeno na zapisnik uzimajući u obzir odredbe članka 54. ovoga Zakona.

Saslušanje tražitelja azila

Članak 54.

Po podnošenju zahtjeva za azil Ministarstvo će, što je prije moguće, saslušati tražitelja azila.

Tražitelj azila dužan je za vrijeme saslušanja iznijeti sve činjenice i okolnosti koje su relevantne za njegov zahtjev, istinito odgovarati na sva pitanja koja su mu postavljena te priložiti sve dostupne dokaze kojima potkrepljuje svoj zahtjev, odnosno dati vjerodostojna i uvjerljiva obrazloženja svih razloga na kojima temelji svoj zahtjev.

Tražitelj azila dužan je osobno prisustvovati saslušanju bez obzira ima li zakonskog zastupnika te punomoćnika.

Ministarstvo će provesti saslušanje tražitelja azila i u odsustvu punomoćnika koji nije opravdao svoj nedolazak.

Ministarstvo može, radi utvrđivanja činjeničnog stanja, tražitelja azila saslušati više puta.

Tražitelju azila osigurat će se, ako je to moguće, voditelj postupka istog spola.

Podaci izneseni tijekom saslušanja predstavljaju klasificirane podatke.

O saslušanju se vodi zapisnik, a ako je saslušanje tonski snimano, tražitelj azila može tijekom preslušavanja unijeti svoje ispravke i kraće nadopune u tonski zapis.

Saslušanje tražitelja azila može se izostaviti ako:

- se na temelju dostupnih dokaza može donijeti odluka kojom se udovoljava zahtjevu za azil,
- saslušanje nije objektivno provedivo, posebice kada tražitelj azila nije sposoban ili nije u mogućnosti sudjelovati na saslušanju zbog trajnih okolnosti na koje sam ne može utjecati,
- nakon razmatranja svih informacija koje tražitelj azila iznese, postoje okolnosti iz članka 61. stavka 1. točke 2., 5. i 8. ovoga Zakona na temelju kojih se zahtjev smatra neosnovanim.

U slučaju iz stavka 9. podstavka 2. ovoga članka omogućit će se tražitelju azila ili njegovim srođnicama podnošenje dokaza i davanje izjava.

Procjena činjenica i okolnosti

Članak 55.

Tražitelj azila dužan je priložiti svu raspoloživu dokumentaciju i iznijeti sve informacije koje se odnose na njegovu starosnu dob, obitelj, identitet, državljanstvo, zemlje prethodnog boravišta, prijašnje zahtjeve za azil, pravce putovanja, identifikacijske i putne isprave i razloge traženja zaštite.

Prilikom meritornog rješavanja zahtjeva, uključujući i slučajeve u kojima je izostavljeno saslušanje, Ministarstvo će razmotriti sve relevantne činjenice i okolnosti posebno uzimajući u obzir:

1. činjenice koje se odnose na zemlju podrijetla u vrijeme donošenja odluke o zahtjevu, uključujući zakone i propise te zemlje kao i način na koji se oni primjenjuju,
2. relevantne izjave i dokaze iznesene od strane tražitelja azila uključujući i informaciju o tome je li tražitelj bio ili može biti izložen proganjanju ili ozbiljnoj nepravdi,
3. položaj i osobne okolnosti tražitelja azila, uključujući spol i dob, kako bi se na osnovi osobnih okolnosti tražitelja azila procijenilo predstavljaju li postupci i djela kojima je bio ili bi mogao biti izložen, proganjanje ili ozbiljnu nepravdu,
4. jesu li aktivnosti tražitelja azila otkako je napustio zemlju podrijetla bile usmjerene stvaranju neophodnih uvjeta za podnošenje zahtjeva za azil, kako bi se procijenilo mogu li te aktivnosti izložiti tražitelja azila proganjanju ili ozbiljnoj nepravdi ako se vrati u tu zemlju,
5. može li tražitelj azila dobiti učinkovitu zaštitu u drugom dijelu zemlje podrijetla u kojem ne bi imao osnovani strah od proganjanja niti bi bio izložen stvarnom riziku trpljenja ozbiljne nepravde, ima li pristup i može li sigurno putovati do tog dijela zemlje, a od tražitelja azila može se razumno očekivati da ostane u tom dijelu zemlje,

6. može li tražitelj azila dobiti zaštitu zemlje u kojoj bi mogao dokazati državljanstvo.

Činjenica da je tražitelj azila već bio izložen proganjanju ili ozbiljnoj nepravdi, odnosno prijetnjama takvim proganjanjem ili nepravdom je ozbiljan pokazatelj postojanja osnovanog straha od proganjanja ili trpljenja ozbiljne nepravde, osim ako postoje opravdani razlozi za vjerovanje da se takvo proganjanje ili ozbiljna nepravda neće ponoviti.

Ubrzani postupak

Članak 56.

Ministarstvo može donijeti odluku u ubrzanom postupku na temelju činjenica i okolnosti utvrđenih u postupku, **ako**:

1. može donijeti pozitivnu odluku na temelju dostupnih dokaza,
2. postoje razlozi navedeni u članku 61. ovoga Zakona.

Protiv odluke donesene u ubrzanom postupku žalba nije dopuštena, a tražitelj azila može podnijeti tužbu upravnom sudu u roku od 8 dana od dana dostave odluke.

Presudu o tužbi upravni sud donosi u roku od 15 dana od dana dostave spisa predmeta.

Odredba stavka 1. točke 2. ovoga članka neće se primijeniti ako je zahtjev za azil podnio maloljetnik bez pratnje ili osoba sa smetnjama u psihičkom razvoju.

Prvostupanjska odluka

Članak 57.

Ministarstvo donosi odluku kojom:

1. odobrava azil,
2. odbija zahtjev za azil,
3. odbija azil i odobrava supsidijarnu zaštitu,
4. odbacuje zahtjev za azil,
5. obustavlja postupak,
6. prestaje azil,
7. prestaje supsidijarna zaštita,
8. poništava azil,
9. poništava supsidijarnu zaštitu,
10. ograničava kretanje tražitelju azila i

11. ukida pravo na smještaj u Prihvatilištu.

Ako u roku od 6 mjeseci od dana podnošenja zahtjeva za azil Ministarstvo nije u mogućnosti donijeti odluku povodom zahtjeva, obavijestit će tražitelja azila u kojem vremenskom roku može očekivati odluku.

Odbijanje zahtjeva za azil

Članak 58.

Zahtjev za azil odbit će se ako:

1. tražitelj azila ne ispunjava uvjete za odobrenje azila navedene u članku 4. i uvjete za odobrenje supsidijarne zaštite navedene u članku 7. ovoga Zakona,
2. postoji neki od razloga iz članka 6. i 8. ovoga Zakona.

Ako nisu ispunjeni uvjeti za odobrenje azila sukladno članku 4. ovoga Zakona, Ministarstvo će po službenoj dužnosti utvrditi postojanje uvjeta za odobrenje supsidijarne zaštite.

Članak 59.

Članak 59. briše se.

Odbacivanje zahtjeva

Članak 60.

Zahtjev za azil odbacit će se rješenjem ako je:

1. tražitelju azila odobren azil ili slična zaštita u drugoj državi, uključujući i povlastice koje proizlaze iz poštivanja načela iz članka 3. ovoga Zakona, pod uvjetom da će biti ponovo prihvaćen u toj državi,
2. tražitelj azila državljanin treće države čiju zaštitu nije zatražio, osim ako je naveo opravdane razloge za proganjanje u toj državi,
3. nakon individualne procjene utvrđeno da tražitelj azila dolazi iz sigurne treće zemlje gdje postoji veza između tražitelja azila i te zemlje, na temelju čega bi bilo razumno očekivati da se u nju vrati,
4. tražitelj azila nakon odluke o odbijanju zahtjeva za azil koja je postala izvršna, podnio novi zahtjev za azil u kojem nije iznio nove relevantne činjenice i okolnosti,
5. sukladno Uredbi (EZ) br. 343/2003 utvrđena odgovornost druge države članice Europskog gospodarskog prostora.

Ministarstvo će tražitelju azila čiji je zahtjev za azil odbačen jer je došao iz sigurne treće zemlje izdati potvrdu kojom se državna tijela treće zemlje obavještavaju, na jeziku te zemlje, da zahtjev nije bio suštinski razmotren.

Ako sigurna treća zemlja ne prihvati stranca, zahtjev za azil rješavat će se sukladno odredbama ovoga Zakona.

U slučaju iz stavka 1. točke 3. ovoga članka tražitelj azila može osporiti primjenu instituta sigurne treće zemlje na temelju činjenica da bi bio izložen mučenju, okrutnom, nečovječnom ili ponižavajućem postupanju ili kažnjavanju.

O osnovanosti ponovljenog zahtjeva za azil nakon izvršne odluke kojom je zahtjev za azil odbijen, odlučivat će se samo ako tražitelj azila predoči nove dokaze ili navede nove činjenice kojima potkrepljuje svoj ponovljeni zahtjev. Pod novim dokazima i činjenicama podrazumijevaju se dokazi i činjenice koje su nastale nakon izvršne odluke u prethodnom postupku ili koje tražitelj azila iz opravdanih razloga nije predočio u prethodnom postupku.

Protiv odluke o odbacivanju zahtjeva iz stavka 1. točke 5. ovoga članka nije dopuštena žalba ali se može podnijeti tužba upravnom sudu u roku od 8 dana od dana dostave odluke. Presudu o tužbi upravni sud donosi u roku 15 dana od dana dostave spisa predmeta.

Očito neutemeljen zahtjev

Članak 61.

Neosnovan zahtjev za azil odbit će se u ubrzanom postupku kao očito neutemeljen **ako**:

1. tražitelj azila prilikom podnošenja zahtjeva, bez opravdanih razloga, nije iznio podatke o identitetu, dobi, obiteljskim i srodničkim odnosima, prijašnjem boravištu, pravcima putovanja, identifikacijskim ispravama, razlozima za traženje zaštite i prije podnesenim zahtjevima za azil,
2. je tražitelj azila iznio samo informacije koje nisu važne ili su od minimalne važnosti za ishod postupka,
3. je tražitelj azila doveo u zabludu Ministarstvo iznoseći lažne informacije bitne za ishod postupka, predočivši nevjerodostojne dokumente, skrivajući relevantne informacije ili sa zlom namjerom uništio isprave za utvrđivanje identiteta i/ili državljanstva, a koje bi mogle negativno utjecati na odluku,
4. tražitelj azila zataji da je prije podnio zahtjev za azil navodeći druge osobne podatke,
5. je tražitelj azila iznio nedosljedne, kontradiktorne, nemoguće ili nedovoljne činjenice koje zahtjev čine neuvjerljivim,
6. tražitelj azila odbije dati otiske prstiju,
7. tražitelj azila već duže boravi na području Republike Hrvatske i bez opravdanog razloga nije prije podnio zahtjev,

8. tražitelj azila podnese zahtjev s očitom namjerom da odgodi ili spriječi izvršenje odluke koja bi imala za posljedicu njegovo udaljenje iz Republike Hrvatske,
9. tražitelj azila predstavlja opasnost za nacionalnu sigurnost i javni poredak Republike Hrvatske,
10. je tražitelj azila došao iz sigurne zemlje podrijetla za koju nije naveo ozbiljne razloge na temelju kojih bi se ta zemlja smatrala nesigurnom u njegovom osobnom slučaju i uzimajući u obzir ispunjava li uvjete iz članka 4. ovoga Zakona.

Obustava postupka

Članak 62.

Postupak azila se obustavlja ako tražitelj azila:

1. odustane od zahtjeva za azil,
2. ne odazove se pozivu na saslušanje, a svoj izostanak ne opravda u roku od 24 sata od zakazanog saslušanja,
3. izbjegava dostavu poziva,
4. napusti Republiku Hrvatsku za vrijeme trajanja postupka,
5. napusti Prihvatilište ili boravište duže od 3 dana bez da o tome obavijesti Ministarstvo ili pribavi suglasnost Ministarstva.

Ako je postupak azila obustavljen sukladno stavku 1. ovoga članka, a stranac podnese novi zahtjev za azil, u postupku povodom novog zahtjeva će se koristiti i činjenice, odnosno okolnosti utvrđene u obustavljenom postupku.

Ako je postupak azila obustavljen sukladno stavku 1. točki 4. ovoga članka, a stranac bude vraćen u Republiku Hrvatsku, omogućit će mu se podnošenje novog zahtjeva za azil ili davanje pisane izjave da ne želi podnijeti novi zahtjev.

Prestanak azila

Članak 63.

Azilantu će prestati azil ako:

- se dobrovoljno stavi pod zaštitu zemlje svog državljanstva,
- stekne državljanstvo zemlje čiju zaštitu može uživati,
- se dobrovoljno vrati i nastani u zemlji koju je napustio ili izvan koje je boravio zbog straha od proganjanja,
- prestanu okolnosti u zemlji podrijetla na osnovi kojih je odobren azil,

- dobrovoljno ponovno stekne svoje državljanstvo koje je prethodno izgubio.

U slučaju iz stavka 1. Podstavka 4. ovoga članka, Ministarstvo će razmotriti je li promjena okolnosti značajne i stalne prirode, da se strah od proganjanja više ne može smatrati osnovanim. Strah od proganjanja smatrat će se osnovanim ako azilant uvjerljivo obrazloži da se zbog prijašnjeg proganjanja odbija staviti pod zaštitu zemlje svog podrijetla.

Prije donošenja odluke o prestanku azila, nadležno tijelo će upoznati azilanta o razlozima za prestanak azila te mu omogućiti da se usmeno ili pisano izjasni o razlozima zbog kojih azil ne bi trebao prestati.

Poništenje azila

Članak 64.

Odluka o azilu bit će poništena ako:

- se naknadno utvrdi postojanje razloga iz članka 6. ovoga Zakona,
- se utvrdi da je stečen na temelju pogrešno predstavljenih ili izostavljenih činjenica, lažnim prikazivanjem bitnih činjenica i okolnosti, korištenjem krivotvorenih isprava i drugih dokumenata, a što je bilo odlučujuće za odobrenje azila,
- azilant predstavlja opasnost za **pravni poredak i nacionalnu** sigurnost Republike Hrvatske.

Prije poništenja azila, nadležno tijelo će upoznati azilanta o razlozima za poništenje te mu omogućiti da se usmeno ili pisano izjasni o razlozima zbog kojih azil ne bi trebalo poništiti.

Osoba na koju se primjenjuje stavak 1. podstavak 3. ovoga članka, a koja se nalazi u Republici Hrvatskoj, ima prava sukladno Ženevskoj konvenciji, osobito u odnosu na nediskriminaciju, slobodu vjeroispovijesti, pristup sudovima, obrazovanje, nekažnjavanje nezakonitog ulaska ili boravka, prisilno udaljenje i poštivanje načela „nonrefoulement“.

Prestanak supsidijarne zaštite

Članak 65.

Supsidijarna zaštita prestat će kada okolnosti na temelju kojih je odobrena supsidijarna zaštita prestanu postojati ili se promijene do te mjere da daljnja zaštita nije više potrebna.

U slučaju iz stavka 1. **ovoga članka** nadležno tijelo će razmotriti je li promjena okolnosti tako značajne i stalne prirode da stranac pod supsidijarnom zaštitom više neće biti izložen stvarnom riziku od trpljenja ozbiljne nepravde.

Poništenje supsidijarne zaštite

Članak 66.

Supsidijarna zaštita **će se poništiti** ako:

- se naknadno utvrdi postojanje razloga iz članka 8. ovoga Zakona,
- se utvrdi da je zaštita odobrena na temelju pogrešno iznesenih ili izostavljenih činjenica, lažnim prikazivanjem bitnih činjenica i okolnosti, korištenjem krivotvorenih isprava i drugih dokumenata, što je bilo odlučujuće za odobrenje statusa supsidijarne zaštite.

Postupanje na granici ili u tranzitnom prostoru

Članak 67.

Strancu koji izrazi namjeru za podnošenje zahtjeva za azil na graničnom prijelazu, odnosno u tranzitnom prostoru zračne, morske luke ili luke unutarnjih voda, a ne ispunjava uvjete za ulazak u Republiku Hrvatsku propisane odredbama Zakona o strancima, neće se dopustiti ulazak ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

- na graničnom prijelazu, odnosno tranzitnom prostoru strancu je osiguran adekvatan smještaj i prehrana,
- boravak stranca u tranzitnom prostoru ne prelazi rok od dvadesetosam dana od dana podnošenja zahtjeva za azil,
- zahtjev je očito neutemeljen ili se može riješiti u ubrzanom postupku.

Ako u roku iz stavka 1. podstavka 2. ovoga članka ne bude donesena odluka kojom se rješava o zahtjevu, tražitelju azila dopustit će se ulazak u Republiku Hrvatsku radi provođenja postupka azila.

Strancu iz stavka 1. ovoga članka zaprimiti će se zahtjev za azil što je moguće prije te će se odmah provesti saslušanje.

Protiv odluke donesene u postupku koji se provodi u smislu ovoga članka može se podnijeti tužba upravnom sudu u roku od 5 dana od dana dostave odluke.

Presudu o tužbi upravni sud donosi u roku od 5 dana od dana dostave spisa predmeta.

Ministarstvo će na zahtjev upravnog suda dostaviti spis predmeta u roku od jednog dana od dana zaprimanja zahtjeva.

Tražitelju azila iz stavka 3. ovoga članka osigurat će se zdravstvena zaštita, prevoditelj, a maloljetniku bez pratnje i skrbnik te pravo na osnovne informacije o pravima i obvezama u postupku.

Pristup punomoćnika ili predstavnika organizacije koja se bavi zaštitom prava izbjeglica tražitelju azila, osim UNHCR-a, može se privremeno ograničiti kada je to neophodno radi zaštite nacionalne sigurnosti i pravnog poretka Republike Hrvatske.

Članak 68.

prestao važiti 31. 3. 2012.

Dostava pismena

Članak 69.

Ako Ministarstvu nije poznato gdje se tražitelj azila nalazi, a nema zakonskog zastupnika ili punomoćnika, dostava će se obaviti oglašavanjem pismena na oglasnoj ploči Prihvatišta.

Dostava se smatra izvršenom protekom tri dana od dana oglašavanja pismena na oglasnoj ploči.

Postupak pred **upravnim sudom**

Članak 70.

Na podnošenje tužbe i postupak pred **upravnim** sudom primjenjuju se odredbe Zakona o upravnim sporovima, ako drugačije nije propisano ovim Zakonom.

Tužba upravnom sudu odgađa izvršenje rješenja, osim u slučaju iz članka 74. i članka 74.a ovoga Zakona.

Upravni sud obavijestit će Ministarstvo o datumu uručenja odluke donesene protiv odluke Ministarstva.

Članak 70.a

Tražitelj azila, azilant, stranac pod supsidijarnom zaštitom i stranac pod privremenom zaštitom oslobođeni su snošenja troškova upravnog spora.

Blagodat sumnje

Članak 71.

Ako tražitelj azila nije dokazima potkrijepio određenu činjenicu ili okolnost, iskaz stranke smatrat će se vjerodostojnim u tom dijelu, ako:

- je tražitelj azila uložio istinski napor da potkrijepi dokazima svoj zahtjev,
- su svi relevantni elementi koji su mu na raspolaganju podneseni uz zadovoljavajuće objašnjenje glede nedostataka ostalih relevantnih elemenata,
- je utvrđeno da su izjave tražitelja azila dosljedne i uvjerljive te da nisu u suprotnosti s dostupnim specifičnim i općim informacijama koje su relevantne za rješavanje zahtjeva,
- je tražitelj azila zatražio azil što je moguće prije ili je predočio opravdan razlog zašto nije tako postupio,
- je utvrđena opća vjerodostojnost iskaza tražitelja azila.

Primjena drugih propisa

Članak 72.

U postupku azila primjenjuju se odredbe Zakona o općem upravnom postupku, ako ovim Zakonom nije drugačije propisano.

Odredbe Zakona o strancima na odgovarajući se način primjenjuju na tražitelje azila, azilante, strance pod supsidijarnom zaštitom i strance pod privremenom zaštitom, u dijelu koji ovim Zakonom nije drugačije propisan.

Tijekom postupka rješavanja zahtjeva za azil, tražitelj azila nema pravo podnijeti zahtjev za odobrenje boravka sukladno odredbama Zakona o strancima.

Sudjelovanje drugih osoba u postupku azila

Članak 73.

U postupku azila javnost je isključena.

Iznimno od stavka 1. ovoga članka, na saslušanju može, ako se tome ne protivi tražitelj azila, sudjelovati i predstavnik UNHCR-a ili druge organizacije koja se bavi zaštitom ljudskih prava, odnosno prava izbjeglica.

Ograničenje kretanja

Članak 74.

Tražitelju azila može se ograničiti kretanje iz razloga:

1. navedenih u članku 6. i 8. ovoga Zakona,
2. utvrđivanja identiteta,
3. sprječavanja širenja zaraznih bolesti,
4. sumnje da podnošenje zahtjeva za azil predstavlja prijevaru i zlouporabu postupka azila,
5. napuštanja ili pokušaja napuštanja Republike Hrvatske prije okončanja postupka,
6. sprječavanja dovođenja u opasnost života i imovine drugih osoba,
7. zaštite nacionalne sigurnosti i pravnog poretka Republike Hrvatske,
8. podnošenja zahtjeva za azil tijekom postupka prisilnog udaljenja u cilju onemogućavanja daljnjeg postupka prisilnog udaljenja,
9. privremene nemogućnosti uzimanja otisaka prstiju uzrokovane namjernim oštećenjem papilarnih linija.

Onemogućavanjem daljnjeg postupka prisilnog udaljenja iz **stavka 1. točke 8. ovoga članka** smatra se kada tražitelj azila podnosi zahtjev s očitom namjerom da odgodi prisilno udaljenje.

Kretanje se može ograničiti:

1. zabranom kretanja izvan Prihvatišta,
2. zabranom kretanja izvan određenog područja, ili
3. zabranom napuštanja određene adrese.

Tražitelju azila iz stavka 1. točke 5., 6., 7., 8. i 9. ovoga članka i tražitelju azila koji se ne pridržava odredbi ovoga članka o ograničenju slobode kretanja, kretanje će se ograničiti smještajem u Prihvatni centar za strance.

Ograničenje kretanja smještajem u Prihvatni centar za strance, u slučajevima iz stavka 1. točke 5. i 8. ovoga članka neće se primjenjivati na ranjive skupine tražitelja azila.

Kretanje se ograničava najduže do 3 mjeseca, a iz opravdanih razloga može se produžiti za još 3 mjeseca.

Kretanje ograničeno iz razloga navedenih u stavku 1. točki 9. ovoga članka ograničava se do mogućnosti uzimanja otisaka prstiju, a najduže do 3 mjeseca,

Iznimno od stavka 6. ovoga članka, ograničenje kretanja iz razloga navedenih u stavku 1. točki 3. ovoga članka vrijedi dok za to postoje razlozi.

Ograničenje kretanja određuje rješenjem Ministarstvo.

Protiv rješenja iz **stavka 9.** ovoga članka tražitelj azila može podnijeti tužbu upravnom sudu.

Odluku po tužbi o ograničenju kretanja **upravni** sud donijet će nakon usmene rasprave u roku od 15 dana od dana dostave spisa predmeta.

Tužba ne odgađa izvršenje rješenja.

Članak 74.a

Strancu koji je u postupku transfera sukladno Uredbi (EZ) br. 343/2003, u svrhu osiguranja provedbe transfera u drugu državu članicu Europskog gospodarskog prostora, rješenjem se mogu odrediti sljedeće obveze:

1. zabrana napuštanja određene adrese smještaja,
2. javljanje u policijsku postaju ili u Prihvatište u određeno vrijeme,
3. polog putnih isprava, putnih dokumenata i putnih karata.

Ako se stranac koji je u postupku transfera u drugu državu članicu Europskog gospodarskog prostora ne pridržava obveza iz stavka 1. ovoga članka, rješenjem mu se može ograničiti sloboda kretanja smještajem u Prihvatni centar za strance.

Kretanje se ograničava do provedbe transfera, a najduže 60 dana od izvršenja rješenja o ograničenju kretanja.

Protiv rješenja iz stavka 3. ovoga članka stranac može podnijeti tužbu upravnom sudu u roku od 8 dana od dostave rješenja.

Odluku po tužbi o ograničenju kretanja upravni sud donijet će nakon usmene rasprave u roku od 15 dana od dana dostave spisa predmeta.

Povratak

Članak 75.

Po okončanju postupka azila u kojem je zahtjev za azil odbijen, odbačen ili je postupak obustavljen te prestankom ili poništenjem azila, odnosno supsidijarne i privremene zaštite, primijenit će se mjera osiguranja povratka sukladno odredbama Zakona o strancima.

Prilikom primjene mjera za osiguranje povratka iz stavka 1. ovoga članka prednost će se dati dragovoljnom povratku.

Glava IV. POTVRDE I ISPRAVE

Članak 76.

Ministarstvo će tražitelju azila izdati iskaznicu tražitelja azila, a azilantu i strancu pod supsidijarnom zaštitom, na njihov zahtjev, dozvolu boravka i putnu ispravu.

Osobama iz stavka 1. ovoga članka može se izdati putni list za stranca sukladno odredbama Zakona o strancima.

U skladu s provedbom Uredbe (EZ) br. 343/2003, Ministarstvo je nadležno za izdavanje laissez-passer isprave u svrhu transfera stranca u odgovornu državu članicu Europskog gospodarskog prostora.

Privremeno zadržavanje stranih isprava

Članak 77.

Ministarstvo može zadržati putnu ili drugu identifikacijsku ispravu tražitelja azila ako to zahtijevaju razlozi zaštite nacionalne sigurnosti ili pravnog poretka Republike Hrvatske, do okončanja postupka.

O privremenom zadržavanju isprava iz stavka 1. ovoga članka izdaje se potvrda.

Iskaznica tražitelja azila

Članak 78.

Iskaznica tražitelja azila izdaje se u roku od 3 dana od dana podnošenja zahtjeva za azil te služi kao dozvola boravka u Republici Hrvatskoj do okončanja postupka.

Iskaznica tražitelja azila izdaje se i članovima njegove obitelji, sukladno članku 30. stavku 2. ovoga Zakona.

Dozvola boravka za azilanta i stranca pod supsidijarnom zaštitom

Članak 79.

Dozvola boravka azilantu izdaje se na vrijeme od 5 godina.

Dozvola boravka strancu pod supsidijarnom zaštitom izdaje se na vrijeme od 3 godine.

Zahtjev za izdavanje dozvole iz stavka 1. i 2. ovoga članka podnosi azilant i/ili stranac pod supsidijarnom zaštitom stariji od 16 godina, a za azilanta i/ili stranca pod supsidijarnom zaštitom mlađeg od 16 godina zahtjev podnosi zakonski zastupnik.

Putna isprava za azilanta i stranca pod supsidijarnom zaštitom

Članak 80.

Putna isprava za azilanta izdaje se na vrijeme od pet godina, u obliku propisanom Aneksom Konvencije iz 1951.

Zahtjev za izdavanje putne isprave za maloljetnog azilanta te azilanta djelomično ili potpuno lišenog poslovne sposobnosti podnosi zakonski zastupnik.

Strancu pod supsidijarnom zaštitom može se izdati putna isprava za stranca sukladno odredbama Zakona o strancima.

Izdavanje putne isprave azilantu ili strancu pod supsidijarnom zaštitom odbit će se, ako:

1. je protiv azilanta ili stranca pod supsidijarnom zaštitom pokrenut kazneni postupak,
2. azilant ili stranac pod supsidijarnom zaštitom izbjegava izvršenje presude u kaznenom postupku,
3. to zahtijevaju razlozi nacionalne sigurnosti ili zaštite pravnog poretka.

Putna isprava azilantu ili strancu pod supsidijarnom zaštitom oduzet će se iz razloga navedenih u stavku 4. ovoga članka.

Iskaznica stranca pod supsidijarnom zaštitom

Članak 81.

Članak 81. briše se.

Vraćanje isprava

Članak 82.

Izdane isprave, navedene u članku 76. ovoga Zakona, moraju se vratiti Ministarstvu po okončanju postupka azila, prestankom ili poništenjem azila, supsidijarne i privremene zaštite.

Glava V.

PRIVREMENA ZAŠTITA Odobranje privremene zaštite

Članak 83.

Privremena zaštita je zaštita hitnog i privremenog karaktera odobrena u izvanrednom postupku, u slučajevima masovnog priljeva ili predstojećeg masovnog priljeva raseljenih osoba iz trećih zemalja koje se ne mogu vratiti u zemlju svog podrijetla, osobito ako postoji rizik da zbog tog masovnog priljeva nije moguće učinkovito provesti postupak za odobrenje azila, radi zaštite interesa raseljenih osoba i drugih osoba koje traže zaštitu.

Raseljenim osobama iz stavka 1. ovoga članka smatraju se stranci koji su bili prisiljeni napustiti područje ili zemlju svog podrijetla, odnosno koji su bili evakuirani, posebice na poziv međunarodnih organizacija, a koji se ne mogu vratiti u trajne sigurne uvjete života zbog situacije koja prevladava u toj zemlji, uključujući osobe na koje se odnosi članak 1.A Ženevske konvencije, odnosno drugi međunarodni ili nacionalni akti kojima se omogućava međunarodna zaštita, osobito:

- osobe koje su napustile područje oružanih sukoba ili lokalnog nasilja,
- osobe koje su u ozbiljnoj opasnosti od, ili su bile žrtve, sustavnog ili općeg kršenja svojih ljudskih prava.

Masovni priljev iz stavka 1. ovoga članka odnosi se na dolazak velikog broja raseljenih osoba koje potječu iz određene zemlje ili zemljopisnog područja, bez obzira na to je li njihov dolazak spontan ili organiziran.

Privremena zaštita uvodi se na temelju odluke Vijeća Europske unije o postojanju masovnog priljeva raseljenih osoba.

Trajanje privremene zaštite

Članak 84.

Privremena zaštita odobrava se na vrijeme od jedne godine.

Privremena zaštita može se automatski produžiti na vrijeme od 6 mjeseci, ali ne duže od godinu dana.

Iznimno od stavka 2. ovoga članka, privremena zaštita može se produžiti za još najviše godinu dana ukoliko Vijeće Europske unije donese odluku o produženju privremene zaštite.

Razlozi uskraćivanja privremene zaštite

Članak 85.

Privremena zaštita neće se odobriti strancu ako:

1. postoje ozbiljni razlozi na temelju kojih se smatra da je:
 - počinio zločin protiv mira, ratni zločin ili zločin protiv čovječnosti utvrđen odredbama međunarodnih akata,
 - izvan Republike Hrvatske, prije odobravanja privremene zaštite, počinio teško nepolitičko kazneno djelo. Ozbiljnost očekivanog proganjanja potrebno je mjeriti u odnosu na prirodu kaznenog djela za koje je osoba osumnjičena. Naročito okrutna djela čak i ako su počinjena s navodnim političkim ciljem mogu se smatrati teškim nepolitičkim kaznenim djelom,
 - kriv za djela koja su u suprotnosti s ciljevima i načelima Ujedinjenih naroda.
2. postoje osnovani razlozi na temelju kojih se stranac može smatrati prijetnjom za nacionalnu sigurnost,
3. stranac predstavlja društvenu opasnost nakon što je pravomoćno osuđen za osobito teško kazneno djelo za koje se prema zakonodavstvu Republike Hrvatske može izreći kazna zatvora u trajanju od 5 godina i duže.

Prestanak privremene zaštite

Članak 86.

Strancu prestaje privremena zaštita:

1. istekom najduljeg dopuštenog vremena trajanja privremene zaštite sukladno članku 84. ovoga Zakona,
2. odlukom Vijeća Europske unije.

Dobrovoljni povratak

Članak 87.

Na zahtjev stranca pod privremenom zaštitom ili stranca kojem je prestala privremena zaštita, Ministarstvo će mu omogućiti dobrovoljni povratak u zemlju podrijetla.

U slučaju iz stavka 1. ovoga članka Ministarstvo će razmotriti relevantna izvješća o stanju u zemlji podrijetla te uzeti u obzir ozbiljne humanitarne razloge zbog kojih bi povratak pojedinaca privremeno bio onemogućen ili nerazuman te o tome obavijestiti stranca pod privremenom zaštitom.

Stranac iz stavka 1. ovoga članka, do dana povratka u zemlju podrijetla, zadržava prava zajamčena ovim Zakonom.

Suradnja s drugim tijelima

Članak 88.

Ministarstvo će tijekom uspostave i trajanja privremene zaštite te povratka osoba kojima je prestala privremena zaštita surađivati s drugim državnim tijelima, UNHCR-om, Hrvatskim crvenim križem i organizacijama koje se bave zaštitom prava izbjeglica.

Prava i obveze stranca pod privremenom zaštitom

Članak 89.

Stranac kojemu je odobrena privremena zaštita u Republici Hrvatskoj ima pravo na:

- boravak,
- osnovna sredstva za život i smještaj,
- zdravstvenu zaštitu,
- osnovno i srednje **obrazovanje**,
- informacije o pravima i obvezama,
- rad,
- spajanje obitelji,
- slobodu vjeroispovijesti i vjerskog odgoja djece.

Obveze propisane u članku 37. ovoga Zakona na odgovarajući se način primjenjuju i na stranca pod privremenom zaštitom.

Pravo na rad

Članak 90.

Stranac pod privremenom zaštitom može raditi u Republici Hrvatskoj **bez dozvole za boravak i rad ili potvrde o prijavi rada**.

Stranac pod privremenom zaštitom ostvaruje pravo na obrazovanje odraslih vezano uz zaposlenje, stručno usavršavanje i stjecanje praktičnog radnog iskustva.

Zdravstvena zaštita

Članak 91.

Zdravstvena zaštita stranca pod privremenom zaštitom uključuje hitnu medicinsku pomoć, a za ranjive skupine odgovarajuću medicinsku i drugu pomoć.

Pravo na obrazovanje

Članak 92.

Stranac pod privremenom zaštitom ima pravo na osnovno i srednje obrazovanje te prekvalifikaciju i dokvalifikaciju pod istim uvjetima kao hrvatski državljanin.

Pravo na spajanje obitelji

Članak 93.

Zahtjev za spajanje obitelji podnosi stranac pod privremenom zaštitom ili član njegove obitelji koji želi doći u Republiku Hrvatsku.

Članu obitelji koji se spaja odobrava se privremena zaštita.

U slučajevima kada članovi obitelji uživaju privremenu zaštitu u različitim državama, prilikom spajanja obitelji uzet će se u obzir interesi članova obitelji.

Ministar nadležan za unutarnje poslove propisat će obrazac dozvole za preseljenje stranca pod privremenom zaštitom iz jedne države u drugu.

Smještaj stranca pod privremenom zaštitom

Članak 94.

Za vrijeme trajanja privremene zaštite strancu se osigurava odgovarajući smještaj ako ne posjeduje vlastita novčana sredstva.

Smještaj će se osigurati i strancu kojem je prestala privremena zaštita ako ne posjeduje vlastita novčana sredstva te ga, zbog ozbiljnih zdravstvenih razloga, nije moguće vratiti u zemlju podrijetla.

Iskaznica stranca pod privremenom zaštitom

Članak 95.

Strancu kojem je odobrena privremena zaštita izdaje se iskaznica na vrijeme od godine dana i može se produžavati, a koja se smatra dozvolom boravka u Republici Hrvatskoj.

Informacije o pravima i obvezama

Članak 96.

U roku od 15 dana od dana odobrenja Ministarstvo će pisanim putem obavijestiti stranca pod privremenom zaštitom o pravima i obvezama koje je stekao odobrenjem zaštite, na jeziku za koji se opravdano pretpostavlja da ga razumije.

Ograničenje korištenja prava

Članak 97.

Stranac koji tijekom trajanja privremene zaštite podnese zahtjev za azil ne može koristiti prava tražitelja azila dok traje privremena zaštita.

Postupak povodom zahtjeva za azil iz stavka 1. ovoga članka Ministarstvo može okončati i nakon prestanka privremene zaštite.

Glava VI. ZBIRKE PODATAKA

Članak 98.

Radi učinkovite kontrole provođenja postupaka propisanih ovim Zakonom Ministarstvo vodi zbirke podataka o:

- tražiteljima azila,
- azilantima,
- strancima pod privremenom zaštitom,
- strancima pod supsidijarnom zaštitom,
- putnim ispravama za azilante,
- iskaznicama tražitelja azila,
- osobnim iskaznicama azilanata,
- iskaznicama stranaca pod privremenom zaštitom,
- iskaznicama stranaca pod supsidijarnom zaštitom,
- privremeno zadržanim putnim i drugim ispravama,
- prijavi/odjavi boravišta azilanta te prijavi/odjavi mjesta tražitelja azila, stranca pod privremenom zaštitom i stranca pod supsidijarnom zaštitom,
- uzetim otiscima prstiju i fotografiranju tražitelja azila i stranaca pod privremenom zaštitom.

Osobni podaci sadržani u zbirkama podataka iz stavka 1. ovoga članka prikupljaju se, pohranjuju i obrađuju sukladno odredbama propisa kojima se uređuje zaštita osobnih podataka.

Glava VII. OVLASTI ZA DONOŠENJE PROPISA

Članak 100.

Ministar nadležan za unutarnje poslove donosi:

- odluku o troškovima smještaja u Prihvatalištu,
- Kućni red Prihvatališta,
- propis o izgledu obrasca i sadržaju iskaznice za tražitelja azila, azilanta, stranca pod privremenom zaštitom, stranca pod supsidijarnom zaštitom, putne isprave za azilanta, zahtjeva za azil, izgledu obrasca dozvole za preseljenje stranca pod privremenom zaštitom iz jedne države u drugu te o sadržaju i načinu vođenja zbirke podataka iz članka 98. ovoga Zakona kao i rokovima čuvanja podataka u tim zbirkama,
- propis o postupku ostvarivanja i isplate troškova besplatne pravne pomoći i tarifi pruženih usluga pravne pomoći propisane odredbama ovoga Zakona.

Članak 101.

Ministar nadležan za unutarnje poslove, na prijedlog ministra nadležnog za poslove socijalne skrbi, donosi propis o smještaju tražitelja azila, azilanta, stranca pod privremenom zaštitom i stranca pod supsidijarnom zaštitom.

Članak 102.

Ministar nadležan za poslove socijalne skrbi donosi propis o visini novčane pomoći tražiteljima azila, azilantima, strancima pod privremenom zaštitom i strancima pod supsidijarnom zaštitom.

Članak 103.

Ministar nadležan za poslove zdravstva donosi propis o sadržaju zdravstvenog pregleda tražitelja azila, azilanta, stranca pod privremenom zaštitom i stranca pod supsidijarnom zaštitom.

Članak 104.

Ministar nadležan za poslove obrazovanja uz suglasnost ministra nadležnog za unutarnje poslove, donosi program učenja hrvatskog jezika, povijesti i kulture za tražitelje azila i azilante te donosi propis o načinu provođenja programa i provjeri znanja tražitelja azila,

azilanata, stranaca pod privremenom zaštitom i stranaca pod supsidijarnom zaštitom, radi pristupa obrazovnom sustavu.

Članak 105.

Propise iz članka 100. - 103. ovoga Zakona nadležni ministri donijet će u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona, a propis iz članka 104. ovoga Zakona nadležni ministar donijet će u roku od 120 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Glava VIII.

KRŠENJE KUĆNOG REDA PRIHVATIŠTA

Članak 106.

Tražitelju azila koji učestalo krši odredbe Kućnog reda Prihvatilišta mogu se uskratiti neki od materijalnih uvjeta za život i smještaj iz članka 29. stavka 1. i 2. ovoga Zakona.

Način uskraćivanja materijalnih uvjeta za život i smještaj propisat će se podzakonskim propisima kojima se uređuju smještaj tražitelja azila i visina novčane pomoći koja se daje tražiteljima azila.

Glava IX.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

(„Narodne novine“, broj: 79/07)

Članak 107.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o azilu („Narodne novine“, broj: 103/03).

Postupci započeti po odredbama Zakona o azilu („Narodne novine“, broj: 103/03) dovršit će se po odredbama tog Zakona.

Do dana imenovanja Povjerenstva za azil iz članka 12. ovoga Zakona, Povjerenstvo Vlade Republike Hrvatske za rješavanje o žalbama tražitelja azila i azilanata imenovano sukladno odredbama Zakona o azilu („Narodne novine“, broj: 103/03) rješavat će žalbe tražitelja azila i azilanata.

Provedbeni propisi doneseni na temelju Zakona o azilu („Narodne novine“, broj: 103/03) ostaju na snazi do stupanja na snagu provedbenih propisa donesenih na temelju ovlasti iz ovoga Zakona, ukoliko nisu u suprotnosti s njegovim odredbama.

Članak 108.

Ovaj Zakon stupa na snagu 1. siječnja 2008.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

(„Narodne novine“, broj: 88/10)

Članak 68.

Postupci započeti prije stupanja na snagu ovoga Zakona dovršit će se prema odredbama ovoga Zakona.

Članak 69.

Povjerenstvo imenovano sukladno odredbama Zakona o azilu („Narodne novine“, broj: 79/07) nastavlja s radom do 31. ožujka 2012.

Ured za ljudska prava Vlade Republike Hrvatske će, u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona, objaviti javni poziv za izbor dodatnog člana Povjerenstva.

Vlada Republike Hrvatske imenovat će dodatnog člana Povjerenstva u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 70.

Odredbe članka 13. do 19. i članka 99. Zakona o azilu ("Narodne novine", broj: 79/07.) te odredbe članka 55. ovoga Zakona koje se odnose na Povjerenstvo za azil, prestaju važiti 31. ožujka 2012.

Odredba članka 54. ovoga Zakona prestaje važiti 31. prosinca 2011.

Povjerenstvo je dužno riješiti žalbe na prvostupajnske odluke podnesene do 31. prosinca 2011. do 31. ožujka 2012.

Članak 71.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u „Narodnim novinama“, osim odredbi članka 9., članka 20. stavka 1. i 2., članka 24. stavka 1., članka 33. stavka 1., članka 42. u dijelu koji se odnosi na članak 56. stavak 2. i 3. Zakona o azilu („Narodne novine“, broj: 79/07), članka 53. u dijelu koji se odnosi na članak 67. stavak 4. i 5. Zakona o azilu („Narodne novine“, broj: 79/07), članka 56. stavka 2. i članka 57. ovoga Zakona, koje stupaju na snagu 1. siječnja 2012. te odredbi članka 1. stavka 5., članka 61., članka 62. i članka 64. ovoga Zakona koje stupaju na snagu na dan pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE („Narodne novine“, broj: 143/13)

Članak 49.

Postupci započeti prije stupanja na snagu ovoga Zakona dovršit će se prema odredbama ovoga Zakona.

Članak 50.

Na zahtjeve za azil podnesene do 19. siječnja 2014. godine primjenjuje se Uredba Europskog parlamenta i Vijeća (EU) br. 604/2013 od 26. lipnja 2013. o uvođenju kriterija i mehanizama za utvrđivanje države članice odgovorne za ispitivanje zahtjeva za međunarodnu

zaštitu podnesenog u jednoj od država članica od strane državljanina treće zemlje ili osobe bez državljanstva.

Članak 51.

U cijelom tekstu Zakona riječ: „ukoliko“ zamjenjuje se riječju: „ako“, riječ: „školovanje“ zamjenjuje se riječju: „obrazovanje“, a riječ: „zdravstva“ zamjenjuje se riječju: „zdravlja“ u odgovarajućem padežu.

Članak 52.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u „Narodnim novinama“.

Klasa: 022-04/13-01/250

Zagreb, 22. studenoga 2013.

HRVATSKI SABOR

Predsjednik

Hrvatskoga sabora

Josip Leko, v. r.